

NORGES HØYESTERETT

Den 26. oktober 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Kallerud, Bergh og Steinsvik i

HR-2021-2080-U, (sak nr. 21-130814SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning:

A (advokat Cecilia Margarita Dinardi
v/advokat Mojdeh Allahpour)

mot

Oslo kommune v/ordføreren (Kommuneadvokaten i Oslo
v/advokat Ane Grimelid)

B (advokat Cecilie Nakstad)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om ikke å gi samtykke til ankebehandling etter tvisteloven § 36-10 tredje ledd i en sak om adopsjon etter barnevernloven § 4-20.
- (2) A og B er foreldre til C, født 00.00.2012. Mor forlot Norge da barnet var to måneder gammel, og har ikke hatt samvær med henne siden. Det var kun far som hadde del i foreldreansvaret da det ble fattet midlertidig vedtak om plassering utenfor hjemmet 16. januar 2013. Fars klage til Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Oslo og Akershus ble ikke tatt til følge, og vedtaket ble stadfestet etter prøving i tingretten.
- (3) Oslo kommune overtok omsorgen for barnet ved fylkesnemndas vedtak 16. mai 2013. Det ble ikke fastsatt samvær mellom barnet og foreldrene. Samværsspørsmålet har også senere vært behandlet av fylkesnemnda og for retten, uten at det er fastsatt samvær.
- (4) I november 2019 fremmet kommunen sak om fratakelse av foreldreansvar og samtykke til adopsjon av barnet. Forhandlingsmøte ble avholdt 13. februar 2020, men kun om spørsmålet om foreldreansvar fordi det ble besluttet å innhente en sakkyndig uttalelse om adopsjonsspørsmålet. Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i Oslo og Viken kom i vedtak 28. februar 2020 til at far fratras foreldreansvaret. Den sakkyndige anbefalte adopsjon, og kommunen fremmet ny sak i oktober 2020.
- (5) Ved fylkesnemndas vedtak 17. desember 2020 ble det gitt samtykke til at fosterforeldrene adopterer barnet. Vedtaket var rettet mot begge foreldrene.

- (6) Både mor og far begjærte overprøving av fylkesnemndas vedtak. Far hadde også begjært vedtaket om fratakelse av foreldreansvar rettslig overprøvd, og de to sakene ble forent til felles behandling i tingretten.
- (7) Oslo tingrett avsa 3. mai 2021 dom med slik slutning:
- «Oslo kommune frifinnes.»
- (8) Mors anke til lagmannsretten ble ikke forkynt for far, og han ble ikke ført opp som part i saken ved lagmannsrettens behandling. Det fremgår ikke av saksdokumentene om lagmannsretten kontaktet far for å avklare om han ønsket å gjøre partsrettigheter gjeldende.
- (9) Borgarting lagmannsrett avsa 27. juli 2021 beslutning med slik slutning:
- «Det gis ikke samtykke til at anken fremmes.»
- (10) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen. Det er anført at vilkårene for ankebehandling jf. tvisteloven § 36-10 tredje ledd bokstav a og e er oppfylt. Det er lagt ned følgende påstand:
- «Lagmannsrettens beslutning av 27.07.2021 i sak 21-098928ASD-BORG/02 oppheves og henvises til ny behandling.»
- (11) *Oslo kommune* har inngitt tilsvaret. Det er anført at vilkårene i tvisteloven § 36-10 tredje ledd ikke er oppfylt. Det er lagt ned følgende påstand:
- «Anken forkastes.»
- (12) Høyesterett har mottatt tilsvaret fra B. Han tiltrer mors anke og anfører i tillegg at det er en saksbehandlingsfeil som må føre til opphevelse at hans rett til kontradiksjon er tilsidesatt. Han skulle vært gjort til motpart ved behandlingen av mors anke jf. tvisteloven § 29-8 første ledd. Han har lagt ned følgende påstand:
- «Lagmannsrettens beslutning av 27. juli 2021 i sak 21-098928ASD-BORG/02 oppheves og henvises til ny behandling.»
- (13) A har i prosesskriv 20. oktober 2021 tiltrådt fars anførsel.
- (14) Oslo kommune har i prosesskriv 22. oktober 2021 bestridt at lagmannsrettens beslutning må oppheves på grunn av brudd på retten til kontradiksjon. Det er vist til at far i liten grad har vist særlig interesse for saken eller benyttet de muligheter han har hatt til å presentere sitt syn. Det er anført at saksbehandlingsfeilen ikke kan ha virket inn på det materielle innholdet i lagmannsrettens beslutning. Far har ikke gitt noen selvstendige eller supplerende argumenter for at anken skal fremmes.
- (15) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. tvisteloven § 29-13 femte ledd.
- (16) Fylkesnemndas vedtak om samtykke til adopsjon er rettet mot begge de biologiske foreldrene, som dermed har partsrettigheter og kan reise søksmål, jf. tvisteloven § 36-3 første ledd. Ved

vedtak om adopsjon har foreldrene partsrettigheter uavhengig av om de er fratatt foreldreansvaret, jf. Rt-1999-173.

- (17) I dette tilfellet opptrådte begge foreldrene som parter både under behandlingen av saken i fylkesnemnda og i tingretten. I anken fra mor til lagmannsretten var far ikke ført opp som part. Far var heller ikke ført opp som part i kommunens anketilsvar. Det fremgår ikke av lagmannsrettens saksdokumenter at far ble gjort kjent med anken og gitt anledning til å uttale seg.
- (18) Lagmannsrettens saksbehandling har dermed ikke ivaretatt retten til kontradiksjon, jf. tvisteloven § 1-1 andre ledd, sammenholdt med Grunnloven § 95 og Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 6.
- (19) Etter tvisteloven § 30-3, jf. § 29-21 første ledd skal feil ved saksbehandlingen tillegges virkning «hvis det er nærliggende at feilen kan ha hatt betydning for den avgjørelsen som er anket». Det kontradiktoriske prinsipp er grunnleggende, og et brudd på dette prinsippet er en saksbehandlingsfeil. Etter sikker praksis fra Høyesterett skal det derfor svært lite til før det blir opphevelse, jf. HR-2019-2000-U avsnitt 16. Saken gjelder adopsjon, som er et inngripende og irreversibelt barnevernstiltak, og der det er særlig grunn til sørge for at de involverte partenes rett til å uttale seg ivaretas under hele prosessen for domstolene.
- (20) Lagmannsrettens beslutning må etter dette oppheves. Det er da ikke nødvendig for ankeutvalget å gå inn på mors anførsler knyttet til spørsmålet om det skal gis samtykke til ankebehandling, jf. tvisteloven § 36-10 tredje ledd.
- (21) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Espen Bergh
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)